

מלאכת דש

סחיטת בגדים ושערות

שוע"ר סי' שכ

אסור לפרוס סודר על פי חבית של מים לכסותה, שמא יתלכלך במים ויבא לסחטו, ויתחייב משום מלבן. אבל בגד העשוי לפרוס עליה מותר, מפני שאינו חושש עליו לסחטו אם מתלכלך, כיון שהוא מיוחד לכך. אבל מותר לפרוס סודר על פי חבית של יין אדום או של שמן או שכר ושאר משקים כיוצא בהם, ואפילו לשרותו לכתחלה במשקין הללו בידים, כגון לסננו עליו, מותר, מפני שאין מלבן אלא מים ויין לבן וכיוצא בהם.

ומכל מקום בגד שנשרה אפילו במשקין שאין מלבנין אסור לסחטו, משום איסור מפרק שהוא תולדת הדש, כמו שסחיטת פירות אסורה משום מפרק. אלא שאינו חייב על סחיטה זו, אלא אם כן צריך למשקין הנסחטין מהבגד, אבל אם אינו צריך למשקין הנסחטין ואינו סוחט אלא כדי לנקות הבגד, אין זה דומה לדישה כלל, שהדש הוא צריך לתבואה שמפרק מהשבליים, לפיכך אין בסחיטה זו איסור מן התורה אלא מדברי סופרים.

ולכן לא גזרו שלא לשרות בגד במשקין שאין מלבנים משום גזרה שמא יסחוט ויתחייב משום מפרק, כיון שאינו חייב אלא אם כן צריך למשקין הנסחטין, וזה אין לחוש כלל שיסחוט הבגד לצורך המשקין שיסחטו ממנו, מפני שאינן חשובים כלום ואין דרך כלל לעשות כן.

כג ספוג אם יש לו בית אחיזה של עור שיאחזנו בו מקנחין בו, ואם לאו אין מקנחין בו, שכשאוהזו בידו הוא נסחט בין אצבעותיו, ואף שאינו מתכוין לכך פסיק רישיה ולא ימות הוא.

כד ברזא שמכניסין בנקב שבדופן החבית שמוציאין בו היין וכורכין סביב הברזא חתיכת בגד או נעורת של פשתן ופוקקים בה הנקב שבחבית אסור לפקוק בה בשבת ... מפני שעל ידי הפקיקה נסחטין משקין הבלועין בנעורת, ופסיק רישיה ולא ימות הוא, ואף שהמשקין הנסחטין הולכין לאיבוד מכל מקום אסור מדברי סופרים כמ"ש למעלה. ויש אומרים שכל שהמשקין הולכין לאיבוד אין איסור אפילו מדברי סופרים, אלא כשמתכוין לסחוט, אבל כל שאינו מכוין לכך, אע"פ שהוא פסיק רישיה, מותר, כיון שאין הסחיטה נוחה לו כלל ... והעיקר כסברא הראשונה, שהרי ספוג שאין לו בית אחיזה אין מקנחין בו, אע"פ שאינו מתכוין לסחוט והמשקה הנסחט מהספוג הולך לאיבוד.

שוע"ר סי' שכו

ו הרוחץ בנהר צריך ... לזוהר כל רוחץ שלא לסחוט שעריו, ואף שלא שייך סחיטה בשיער שהשער קשה ואינו בולע המים בתוכו ממש, מכל מקום אסור מדברי סופרים.

שוע"ר סי' של

א יולדת היא כחולה שיש בו סכנה ומחללין עליה את השבת ... החמירו חכמים לשנות בכל מה שאפשר לשנות בו ... ואם צריכה לשמן, לא תסוך חברתה שמן בשערותיה ותבא אצלה ותסחוט אותן, אלא תביאנו בכלי תלוי בשערה, שמוטב לעשות הוצאה בכלי על ידי שינוי, מבלי איסור אחר, מלהוסיף איסור סחיטה, אע"פ שסחיטת שער אינה אסורה אלא מדברי סופרים כמו שנתבאר בסי' שכ"ו.

שוע"ר סי' שלה

א נשברה החבית לגמרי ונשפך היין לארץ לא יקלוט מן הארץ יותר מלצורך השבת, שמא יספוג, דהיינו שישים ספוג ביין הנשפך ... שמא יבא לסחוט הספוג במתכוין.

שוע"ר סי' תריג

טז אע"פ שמן הדין מותר לשרות מפה במים בערב יום הכיפורים, ומוציאה מן המים קודם יום הכיפורים, ומתנגבת והולכת עד שלא יהא בה טופח על מנת להטפח, ואז מקנח בה פניו ידיו ורגליו כדי להצטנן ... יש להחמיר, לפי שאם היה מקנח במפה שאינה נגובה מן המים יש בכאן איסור מן התורה משום סחיטה, לפיכך יש להחמיר אף בנגובה מן המים שהיו עליה מבעוד יום, גזירה שמא לא תתנגב יפה ויקנח בה ויבא לידי סחיטה.